

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **Ing. P. K. K.**, N., D. K., IČO: X., proti žalovanému: **N. a. s.**, N., M., N., IČO: X., právne zastúpeného JUDr. A. M., advokátkou so sídlom v Prievidzi, N., **o zaplatenie 58 597,29 Eur (1 765 302 Sk) s príslušenstvom,** vedenej na Okresnom súde v Prievidzi pod sp. zn. 14Cb/55/2000, na dovolanie žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 2. apríla 2008 č. k. 8 Cob/18/2008-304, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalovaného **o d m i e t a .**

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd v Prievidzi rozsudkom z 29. novembra 2007 č. k. 14Cb/55/2000-243 žalobu o zaplatenie 1 487 753 Sk s príslušenstvom zamietol, konanie v časti o zaplatenie 277 549 Sk zastavil a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania vo výške 125 958 Sk na účet právnej zástupkyne v lehote troch dní. Vzájomný návrh žalovaného o zaplatenie 215 250 Sk zamietol. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že súd z výpovedí svedkov, zo zmluvy o nájme dopravného prostriedku z 30. marca 1995 uzavretej podľa § 630 a nasl. Obchodného zákonníka, výpisu z obchodného registra, korešpondencie medzi účastníkmi zistil, že zmluva o nájme dopravných prostriedkov je absolútne neplatná, lebo odporuje zákonu a obsah jednotlivých zmluvných dojednaní tiež odporuje zásadám poctivého obchodného styku. Zmluvu vyhodnotil za neplatnú z dôvodu, že obchádza daňové zákony (článok IV. ods. 2 zmluvy), čo potvrdil svedok Ing. E. C., ktorý uviedol,

že mimoriadne platby boli so žalobcom dohodnuté len preto, aby boli porušené daňové zákony, nakoľko, ak by žalobca žalovanému vyúčtoval z predchádzajúcej zmluvy z 1. júla 1994 majetkové sankcie, žalovaný by tieto musel zaplatiť zo zisku. Okrem toho, za žalovaného konal len jeden člen predstavenstva, hoci podľa výpisu z obchodného registra mali konať dvaja členovia predstavenstva. Teda, za žalovaného nekonal ten, kto mal za neho konať, pretože spoločnosť môžu zaväzovať len dvaja členovia predstavenstva. Preto rokovať o zmluve a aj ju podpísať mali dvaja členovia predstavenstva. Nie je možné, aby jeden člen rokoval a ďalší zmluvu podpísal. Navyše, žalobca nebol oprávnený dopravné prostriedky prenajímať, lebo na takúto činnosť nemal živnostenské oprávnenie. Zmluva je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, o čom svedčia výpovede všetkých vypočutých svedkov, najmä pre nevýhodné nájomné, spôsob platenia dlhu z predchádzajúcej zmluvy, tiež vylúčením možnosti výpovede v bode 7 zmluvy. Závazky nemajú nikoho zaťažovať po neobmedzenú dobu bez možnosti takýto vzťah ukončiť – žalovaný od roku 1991 platil nájomné za vec, ktorú nemohol riadne užívať, nakoľko žalobca ako vlastník nezabezpečoval jej údržbu. Výnimku môže ustanoviť zákon, nie však zmluva. Keďže za žalovaného nekonal štatutárny orgán, zmluva obchádza zákon, žalobca podnikal bez oprávnenia a zmluva odporuje zásadám poctivého obchodného styku, preto takéto práva nemožno vymáhať, súd žalobu zamietol. Nakoľko žalobca čiastočne vzal späť návrh v časti o zaplatenie 277 549 Sk, súd v tejto časti konanie zastavil.

Žalovaný si vzájomným návrhom uplatnil vrátenie mimoriadnej platby žalobcovi za rok 1996 vo výške 215 250 Sk, ktorá bola pripísaná na účet žalobcu 16. júna 1996. Nasledujúci deň začala plynúť premlčacia lehota. Žalobca si uplatnil svoj nárok až na pojednávaní 6. októbra 2000, t. j. po uplynutí štvorročnej premlčacej lehoty. Vzhľadom na vznesenú námietku premlčania, súd vzájomný návrh žalovaného zamietol.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 3 O. s. p., tak, že žalovanému priznal náhradu trov konania v celkovej výške 125 958 Sk

Odvolaací súd na odvolanie žalobcu rozhodol tak, že napadnutý rozsudok prvostupňového súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Z odôvodnenia jeho rozhodnutia vyplýva, že odvolaací súd sa nestotožnil so závermi súdu prvého stupňa o neplatnosti nájomnej zmluvy, nakoľko zistil, že nájomná zmluva zo dňa 30. marca 1995 bola uzavretá spôsobilými subjektmi, a to Ing. P. K. ako prenajímateľom a obchodnou spoločnosťou N., a. s., ako nájomcom, za ktorú spoločnosť zmluvu podpísali v súlade s vtedy

platnými stanovami a zápisom v obchodnom registri dvaja členovia predstavenstva, a to Ing. J. H. a Ing. E. C.. Nepresnosť v označení osoby konajúcej za žalovaného v záhlaví zmluvy nespôsobuje jej neplatnosť. Absolútnu neplatnosť spornej zmluvy nemožno vyvodit' ani zo skutočnosti, že žalobca nemal v predmete podnikania prenájom dopravných prostriedkov. Predmetná zmluva bola uzavretá podľa § 630 a nasl. Obchodného zákonníka, upravujúcich zmluvu o nájme dopravného prostriedku. Tieto ustanovenia, s výnimkou § 630 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka, v zmysle ust. § 263 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka sú ustanoveniami s dispozitívnou povahou. Zmluvným stranám teda nič nebránilo, okrem povinnosti rešpektovať základné ustanovenie § 630 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka, vrátane náležitostí povinnej písomnej formy, aby si ostatné práva a povinnosti v rámci zásady zmluvnej voľnosti upravili a prispôbili konkrétnym potrebám. Z uvedeného vyplýva, že okrem dojednania v čl. 5 bod 6 poslednej vety Zmluvy, podľa ktorého záväzok nájomcu uhradiť prenajímateľovi dlžnú sumu vrátane zmluvnej pokuty za omeškanie, trvá bez možnosti premlčania až do zaplatenia, ktoré je absolútne neplatné podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor s ust. § 574 ods. 2 Občianskeho zákonníka, nakoľko neplatná je dohoda, ktorou sa niekto vzdáva práv, ktoré môžu vzniknúť až v budúcnosti, ostatné časti predmetnej zmluvy sú platné, pretože boli dojednané v rámci zásady zmluvnej voľnosti. Zmluvné strany svojim podpisom prejavili vôľu uzavrieť zmluvu o nájme dopravného prostriedku na dobu určitú s možnosťou jej predĺženia vždy o ďalší rok a s možnosťou uplatnenia predkupného práva na predmet nájmu. Žalovaný poukazoval na nevýhodnosť tohto ustanovenia zmluvy a tiež personálne prepojenie jedného z členov predstavenstva so spoločníkom žalobcu. Avšak nevýhodnosť zmluvy bez ďalšieho nespôsobuje jej neplatnosť a ust. § 265 Obchodného zákonníka nemá za cieľ poskytovať právnu ochranu v prípadoch, keď niektorá zo strán si jeho aplikáciou mieni kompenzovať vlastné riziko pri obchodovaní, resp. neschopnosť alebo nepozornosť pri uzavretí zmluvy.

Odvolačí súd teda dospel k záveru, že sporná nájomná zmluva je okrem čl. 4 bod 2 a čl. 5 bod 6 poslednej vety doposiaľ platná, keďže s ohľadom na právnu úpravu § 630 a nasl. Obchodného zákonníka, nebola platne vypovedaná listom zo dňa 1. októbra 1999 ku dňu 30. novembra 1999 – výpoveď zmluvy uzavretej na dobu určitú neprichádzala do úvahy - § 636 ods. 2 Obchodného zákonníka. Z uvedených dôvodov napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p. a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný v zákonom stanovenej lehote dovolanie. Žalovaný tvrdí, že rozhodnutím odvolacieho súdu bol porušený zákon v § 237 písm. f/ a g/ O. s. p. a tiež došlo k porušeniu ustanovenia § 241 ods. 2 písm. a/, b/ a c/ O. s. p. Uviedol, že odvolací súd sa dopustil zásadných procesných chýb, a to najmä v tom, že pri rozhodovaní vo veci nemal k dispozícii celý kompletný spisový materiál súdu prvého stupňa. Namietal tiež, že odvolací súd bol nesprávne obsadený, pretože rozhodnutie podpísala JUDr. N. Č. ako predsedníčka senátu, ktorá ako členka senátu rozhodovala vo veci sp. zn. 12 Cb 8/2005 medzi rovnakými účastníkmi, čo je v rozpore so zásadou objektívnosti rozhodovania a žalovaný namieta zaujatosť Krajského súdu v Trenčíne. Ďalej uviedol, že odvolací súd sa vôbec nezaoberal právnym názorom prvostupňového súdu, že výkon práva, ktorý je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, nepožíva právnu ochranu (§ 265 Obchodného zákonníka). Dôsledkom šikanózneho postupu pri výkone práva je strata právnej ochrany takéhoto práva, keďže jediným cieľom šikanovania nie je zabezpečenie hospodárskeho účelu, vyplývajúceho z povahy záväzku, ale snaha dostať iného do hospodársky nepriaznivej situácie. Namietal tiež, že podľa právneho názoru odvolacieho súdu odporujúceho tejto zásade, žalovaný cisterny pre ich nespôsobilosť používať na prepravu nemôže, ale nájomné a sankcie platiť musí. Žalovaný preukázal v konaní pred Okresným súdom v Prievidzi svedeckými výpoveďami aj znaleckým posudkom, že od novembra 1999 predmet nájmu nebol spôsobilý na používanie. Podľa názoru žalovaného, rozhodnutím odvolacieho súdu bol porušený zákon. Žalovaný považuje toto rozhodnutie za rozhodnutie spočívajúce na nesprávnom právnom posúdení veci. Žalobca poistenie cisterien ničím nepreukázal, nemal oprávnenie podľa živnostenského listu na takéto podnikanie. Žalovaný zaplatil jednak cenu cisterien, nájomné, pokuty, jednorazové platby do roku 1999 vo výške 8,5 mil. Sk a žalobca, vzhľadom na rozhodnutie odvolacieho súdu, poslať naďalej faktúry vo výške 54 680 Sk mesačne bez DPH, pričom požaduje zmluvnú pokutu 0,25% denne + úroky z omeškania. Navyše, oproti doteraz zaplatenej sume, požaduje viac ako 10 mil. Sk a jeho pohľadávka každý mesiac narastá, pričom dohodu podmieňuje vyplatením celej tejto sumy a odkúpením nefunkčných cisterien. Preto navrhol, aby dovolací súd zrušil napadnuté uznesenie.

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že všetky výhrady žalovaného považuje za účelové a nepodložené. Podľa jeho informácií mal odvolací súd v čase rozhodovania k dispozícii celý spis spolu s fotokópiami relevantných dokumentov z pripojených vecí sp. zn. 14 Cb/162, 190, 255/2000, 14 Cb 227/2004 a 14 Cb 186/2005. Za nedôvodnú považuje

aj námietku, že odvolací súd neskúmal včasnosť podaného odvolania, pretože odvolací senát na pojednávaní skonštatoval, že odvolanie bolo podané včas. Pri posudzovaní platnosti nájomnej zmluvy ako prejudiciálnej otázky dospel odvolací súd k jednoznačnému záveru, že zmluva je platná, výpoveď nájomcu je nulitná a nájomný vzťah trvá doposiaľ. Rovnakou otázkou sa zaoberal aj OS v D. K. a s jeho právnym názorom o platnom uzavretí zmluvy sa stotožnil aj odvolací súd. K rovnakému záveru dospel aj OS Bratislava IV, ktorý túto otázku posudzoval v právoplatne skončenom konaní sp. zn. 10 Cb 46/2001. K namietanej nespôsobilosti predmetu nájmu uviedol, že je nesporné, že v čase uzavretia nájomnej zmluvy boli predmetné dopravné prostriedky v prevádzkyschopnom stave. Nemožnosť užívania dopravných prostriedkov nájomca prenajímateľovi nikdy neavizoval. Až v odvolacom konaní začal žalovaný spochybňovať pravosť žalobcom predložených listinných dôkazov predložených v priebehu celého konania. Falšovanie listinných dôkazov sa však nepotvrdilo ani pri policajnom vyšetrení. Nesúhlasí ani s tvrdením žalovaného, že ide o zneužitie práva, ktorému by súd nemal poskytnúť ochranu. Žalobca preukázal vlastníctvo k predmetu nájmu kúpnu zmluvou a zaplatením kúpnej ceny vo výške 4,25 mil. Sk, pričom nájomca zaplatil od roku 1994 len cca 3,5 mil. Sk a už takmer 10 rokov neplatí nájomné, hoci predmet nájmu má k dispozícii. Žalobca preto navrhuje, aby dovolací súd dovolanie žalovaného zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 2 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), najskôr skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

V prejednávanej veci je dovoláním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktorým zrušil rozhodnutie súdu prvého stupňa vo veci samej a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dôvody prípustnosti dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu sú taxatívne uvedené v ustanovení § 239 ods. 1 a ods. 2 O. s. p. Podľa § 239 ods. 1 O. s. p. je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa alebo, ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev na zaujatie stanoviska. V ustanovení § 239 ods. 2 O. s. p. sú upravené dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania proti potvrdzujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu. O žiaden z týchto prípadov však v prejednávanej veci nejde, lebo napadnuté uznesenie je

uznesením zrušujúcim rozhodnutie súdu prvého stupňa a proti takému dovolanie podľa § 239 O. s. p. nie je prípustné.

Dovolanie je všeobecne prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu z dôvodov taxatívne vymedzených v ustanovení § 237 písm. a/ až g/ O. s. p. Dovolateľ v dovolaní uviedol, že napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu bol porušený zákon v § 237 písm. f/ a g/ O. s. p.

Pod odňatím možnosti pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O. s. p.) treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Žalovaný vidí odňatie možnosti konať pred súdom zrejme v tom, že odvolací súd pri rozhodovaní nemal k dispozícii celý kompletný spisový materiál Okresného súdu v Prievidzi, ktorý spojil na spoločné konanie vecí sp. zn. 14 Cb 162/2000, 14 Cb 189/2000, 14 Cb 255/2000, 14 Cb 227/2004 a 14 Cb 186/2005 s vecou 14 Cb 55/2000 a vo veci rozhodol. Dovolaciemu súdu nie je zrejmé, z čoho dovolateľ k tomuto záveru dospel. Dovolaciemu súdu boli predložené všetky uvedené spisy spolu so spisom sp. zn. 14 Cb 55/2000. Z ich obsahu vyplýva, že vo všetkých prípadoch žalobca uplatňuje nároky zo Zmluvy o prenájme dopravných prostriedkov uzavretej dňa 30. marca 1995 podľa § 630 a nasl. Obchodného zákonníka, a to titulom nájomného, mimoriadnych platieb a zmluvnej pokuty a relevantné doklady pre posúdenie predbežnej otázky platnosti nájomnej zmluvy sú založené v každom z týchto spisov. Odvolací súd v dovolaní napadnutom rozhodnutí v podstate riešil iba túto právnu otázku a pre jej posúdenie by mal k dispozícii všetky právne relevantné dôkazy aj v prípade, keby mal k dispozícii iba spis sp. zn. 14 Cb 55/2000.

Okrem toho dovolateľ tvrdil, že odvolacie konanie bolo postihnuté vadou uvedenou v ustanovení § 237 písm. g/ O. s. p., teda, že rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený. Žalovaný do vydania rozhodnutia odvolacieho súdu nevzniesol námietku zaujatosti voči predsedníčke ani členkám odvolacieho senátu. Až v dovolaní namieta, že súd bol nesprávne obsadený a za nesprávne obsadenie považuje skutočnosť, že predsedníčka senátu JUDr. N. Č. rozhodovala ako členka senátu aj v inej veci medzi rovnakými účastníkmi, preto namieta zaujatosť Krajského súdu v Trenčíne. Odhliadnuc od skutočnosti, že zákon nedáva účastníkom možnosť namietat' zaujatosť súdu, ale upravuje možnosť namietat' zaujatosť konkrétneho zákonného sudcu, súd bol v prejednávanej veci obsadený správne (v súlade so zákonom rozhodoval trojčlenný odvolací senát) a neobstojí ani

námietka, že rozhodoval vylúčený sudca, pretože žalovaným uvádzaný dôvod nezakladá zákonný dôvod na vylúčenie sudcu v zmysle § 14 a nasl. O. s. p. Samotná skutočnosť, že predsedníčka senátu rozhodovala v inej veci rovnakých účastníkov ako členka senátu nevyvoláva pochybnosť o jej nezaujatosti.

Dovolací súd preto dospel k záveru, že ani jeden zo žalovaným tvrdených dôvodov prípustnosti dovolania podľa § 237 O. s. p. nebol v prejednávanej veci naplnený.

Dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., t. j., že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení, na ktorý sa odvolával dovolateľ, nezakladá prípustnosť dovolania, možno ním odôvodniť dovolanie, ktoré je prípustné z niektorého z vyššie uvedených dôvodov.

Vzhľadom na to, že v prejednávanej veci prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovení § 239 ods. 1 a 2 ani § 237 O. s. p., dovolací súd dovolanie žalovaného proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 243b ods. 4 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. odmietol, lebo smerovalo proti rozhodnutiu, proti ktorému tento opravný prostriedok nie je prípustný, a to bez toho, aby sa zaoberal napadnutým rozhodnutím z hľadiska jeho vecnej správnosti.

O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 243b ods. 4 v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p. tak, že úspešnému žalobcovi ich náhradu nepriznal, nakoľko mu v dovolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 12. augusta 2009

**JUDr. Zuzana Ď u r i š o v á, v. r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: M.